

04
10

ДАРОВИЙ ПРИМІРНИК
для реор. „Світлиця“

Антін Крушельницький
в адмтн : на рецензю.

к. 1658/т.

Восьма читанка

для восьмого року науки в єдиній школі;
для четвертої кляси старшої основної
школи; для четвертої кляси середніх шкіл.

(Третє видання.)

28938
Львів. Библиотека
АН УРСР

2

2137

Укр. Акційне Видавниче Товариство
„ЗЕМЛЯ“
ВІДДАВНИЦТВО
„ЧАЙКА“
БІБЛІОТЕКА
РІДНОЇ ШКОЛИ
У ЛЬВОВІ

кр. 284

Київ · Відень · Львів.

„Чайка“

Українське Акційне Видавниче Товариство.

Зміст.

ПОЕЗІЯ.

А. Епична поезія.

І. Казки.

	Сторона
1. Песинський, жабинський, сухинський і золотокудрі сина цариці — народна казка	5
2. Орел — народна казка	10

ІІ. Перекази.

3. Довбуш — Осип Федькович	26
4. У волинській тихій стороні — Василь Щурат	28
5. Дві птиці — Дніпрова Чайка	29

ІІІ. Міти.

6. Дедал і Ікар — Іван Демянчук	35
---	----

ІV. Легенди.

7. Багатий Марко — Мусій Копоненко	43
8. Зарваниця — Василь Щурат	55
9. Співак — Осип Федькович	56
10. Легенда про сокола — Микола Чернявський	56
11. Видіння кесаря — Зельма Лягерлф	59

V. Баяди.

12. Тополя — Тарас Шевченко	64
13. На золотих пісках — Мелетій Кічура	67
14. Мірамаре — Василь Пачовський	68

VI. Сміховинки (Анекдоти).

15. Наївний — народна сміховинка	69
16. Липова паска — народна сміховинка	69
17. Тягар — народна сміховинка	70
18. Як Каньовський пробував дідів — народна сміховинка	70
19. Рідня — народна сміховинка	71

VII. Нариси й оповідання.

	Сторона
20. Орися — Панько Куліш	72
21. Вільна Болгарія — Іван Вазов	80
22. Борис Граб — Іван Франко	87
23. Негайна справа — Модест Левицький	96
24. На Вовчому хуторі — Дмитро Маркович	101
25. Давня пригода — М. Пилипович	107
26. Битва — Ольга Кобилянська	114
27. Ниви у червні — Михайло Квочубинський	122

VIII. Повісті.

28. Запорозький суд — (з повісті: „Чорна Рада“) — Панько Куліш	124
29. Молодий намістник — (з повісті: „Фараон“) — Болеслав Пруц	130
30. На баштані — (з повісті: „Хмари“) — Іван Нечуй-Левицький	139
31. Польова царівна — (з повісті: „Прощає сила“) — Пилип Мгрюлий	145
32. Чар життя — (з повісті: „Змагання“) — Антін Крушельницький	149

IX. Віршові оповідання й поеми.

33. Не мої ноги — Степан Руданський	155
34. Циган пасічник — Степан Руданський	155
35. Слово Іларіона — Василь Щурат	156
36. Перший Великдень на волі — (з поеми: „Папські жарти“) Іван Франко	157
37. Мойсей у пустині — (з поеми: „Мойсей“) — Іван Франко	158

X. Козацькі думи.

38. Самійло Кішка — козацька дума	163
---	-----

XI. Епопеї.

39. Одисей у Феаків — (Гомерової Одисеї шоста пісня) — переклад Петра Ніжинського	175
40. Похід Ігоря Святославича на Половців — український лицарський епос з XII віку в перекладах: М. Максимовича, П. Мирного, С. Руданського, Т. Шевченка і В. Щурата	182
41. Лис на суді — (з звіриного епосу „Лис Микита“) V і VI пісня — Іван Франко	189
42. Троянські послы у Латина — (з перелицьованої „Енеїди“) — Іван Котляревський	197

B. Лірична поезія.

I. Пісні і думки.

43. Ой здасться — не журюся — Леся Українка	201
44. На чужині — О. Олесь	202
45. Над колискою — Петро Карманський	202
46. Самому чудно — Тарас Шевченко	203
47. Ой гляну я — Тарас Шевченко	203
48. Не для людей — Тарас Шевченко	203

49. Сонце заходить — Тарас Шевченко	204
50. Як почув-ш вночі — Іван Франко	204
51. Дай мені руку — Богдан Лепкий	204
52. Заграй мені, заграй — Володимир Павлусевич	205
53. Прийде день — Борис Грінченко	205
54. Часом у вечірню годину — Богдан Лепкий	206
55. Коли в саду — Богдан Лепкий	206
56. Пісня — Леся Українка	207
57. Тямиш? . . . — Петро Карманський	207
58. Туга — Володимир Павлусевич	207
59. Нічліг — Осип Федькович	207
60. Над морем — Спиридон Черкасенко	208
61. Смерть у Московщині — народна пісня	208
62. Смерть жовняра — Володимир Павлусевич	209
63. При дорозі — Спиридон Черкасенко	210
64. Слицца — Спиридон Черкасенко	211
65. Як шумно хвиля грає — Богдан Лепкий	211
66. Осінь — Спиридон Черкасенко	212

II. Описова лірика.

67. Цвинтарьок — Олександр Козловський	213
68. Серед поля — Борис Грінченко	213
69. Орел — Микола Чернявський	214
70. Конвалія — О. Олесь	215
71. Стоять зачаровані — А. Кримський	215
72. Полудне — Іван Франко	216

III. Елегії.

73. Молодому другові — Іван Франко	217
74. Дружині — Іван Франко	218
75. Поки умре — Іван Франко	219
76. Як би ти знав — Іван Франко	219
77. Розбита гуся — Корнило Устиянович	220
78. Смутні картини — Борис Грінченко	221
79. Снів відлєтних журавлів — Василь Пачовський	221
80. В країні мертвій і безплідній — О. Олесь	222
81. Галицький пейзаж — Петро Карманський	222
82. І знов мені не привезла — Тарас Шевченко	223
83. Лічу в неволі дні і ночі — Тарас Шевченко	223
84. Мавва елегія — Іван Франко	225
85. Памяті Дмитра Вітовського — О. Олесь	225
86. Рідний край — Микола Чернявський	226

IV. Оди.

87. Не хилайте в діл прапора — Богдан Лепкий	229
88. Пісня молодости — О. Олесь	229

89. Вперед — Спиридон Черкасенко	230
90. Каменярі — Іван Франко	231
91. Слово рідне! — О. Олесь	232
92. Привіт тобі, мій друже вірний, гаю! — Іван Франко	233
93. Ікар — Микола Вороний	233
94. Найвища краса — Спиридон Черкасенко	234

V. Гимни. — Псалми. — Молитви.

95. Привіт Нілю — єгипетський гимн	235
96. Гимн в честь Озїріса — єгипетський гимн	235
97. Псалма LXII — Пантелимон Куліш	236
98. Псалма CXLIX — Тарас Шевченко	236
99. Молитва в терпінні — Василь Щурат	237

V. Дидактична поезія.

I. Байки.

100. Синій лис — Іван Франко	238
101. На току — Леонид Глібів	244
102. Пшениця — Євген Гребінка	244
103. Ведмежий суд — Євген Гребінка	245
104. Орел — Володимир Самійленко	245

II. Сатири.

105. Невдячний кінь — Володимир Самійленко	247
106. Гарну радоньку давали — Г. Гайне	247
107. Місії — О. Олесь	248

III. Притчі.

108. Притча про правдиву вартість — Іван Франко	249
109. Притча про рівновагу — Іван Франко	250

IV. Епіграми.

110. Хто помилок лякається — Іван Франко	252
111. Книги — Іван Франко	252
112. Тим цінніший скарб — Володимир Павлусевич	252
113. Ти на ніч не дивись — О. Олесь	252
114. Неможливе — Борис Грінченко	253
115. Як щасливий ти — Микола Чернявський	253
116. Поспішайсь! — Борис Грінченко	253

V. Дидактична лірика.

117. Перли — Микола Чернявський	254
118. Гурт — Борис Грінченко	254

119. Слова і діла — Борис Грінченко	254
120. Як сонце могуте — Борис Грінченко	254
121. Завтра — Борис Грінченко	255
122. Не високо мудруй — Іван Франко	255
123. Ой, як гребля прірветься — Володимир Павлусевич	255
124. Гнів — це огонь — Іван Франко	255
125. Сам лицемірствує з собою — Іван Франко	256

VI. Приповідки.

126. 1—19 народних приповідок	257
---	-----

VII. Загадки.

127. 1—6 народних загадок	258
-------------------------------------	-----

Г. Драматична поезія.

128. Великі роковини (прольог) — Іван Франко	259
129. Герострат (монольоґ у трьох сценах) — Володимир Самійленко	266
130. Пределава і Святослав — (з драми: „Сон князя Святослава“) — Іван Франко	272
131. Ревизор з Петербурґу — (з комедії) — Микола Гоголь	279

ПРОЗА.

I. Спомини.

132. На Сокильськїм — Богдан Лепкий	293
133. Море — Олена Кисілевська (Галичанка)	296
134. Із Крети — Ярослав Окуневський	298
135. З Фочі до Калиновика — Андрій Чайковський	300
136. З подорожі по Єгипті — Ярослав Окуневський	309
137. Ворота Італії — Михайло Грушевський	319
138. Вибух Везувія — Євген Олесьницький	323
139. Англійське домашнє огнище — Іван Петрушевич	327
140. Через Дунай — Микола Садовський	332
141. Спомини про Тараса Шевченка — Михайло Лазаревський	342
142. З „Дневника“ — Тарас Шевченко	345

II. Життєписи.

143. Життя Івана Вишенського — Іван Франко	348
144. Микола Лисенко — Філарет Колесса	354
145. Михайло Дорундяк — Єронім Калитовський	358
146. Емануїл Кант — Іван Копач	363

III. Історія.

	Сторона
147. Грецькі колонії на Україні — Михайло Грушевський	367
148. Анна Ярославна — королева Франції — Ке де Сент-Емур	370
149. Старинний Львів — Іван Крип'якевич	372
150. Львівське Старови́гійське Вратство в XVI віці — Іван Крип'якевич	378
151. Київ — осередок культурного життя на Україні в XVII віці — Михайло Грушевський	382

IV. Описи.

152. Вплив Нілю — Жорж Масперо	385
153. Зозуля — Іван Верзратський	387

V. Розвідки.

154. Ідейна й артистична сторона твору: „Слово о полку Ігоревім“ — Богдан Леский	396
155. Українські народні пісні і їх зв'язок з життям народу — Філярет Колесса	401
156. Краса українських народних пісень — М. Сумцов	402
157. В аємини наших зміслів — Іван Раковський	406
158. Новітні вигади в старовині — Павло Ваглер	408

VI. Промови.

159. В свято відродження — Антін Крушельницький	412
160. Промова у відповідь на привітання в часі 25-літнього ювілею — Іван Франко	416
161. Слово над гробом учениці — Теодозій Лежогубський	419

VII. Листи.

162. Листи до Лазаревського — Тарас Шевченко	422
--	-----
